

www.proodos.gr

ΟΜΑΔΑ Α

A.1.1. Να δώσετε το περιεχόμενο των όρων:

- Θεοτοκικό Κόμμα,
- ΟΥΛΕΝ,
- Κλήριγκ,
- Δικομματισμός.

Μονάδες 12

A.1.2. Να χαρακτηρίσετε με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις ως σωστές ή λανθασμένες τις προτάσεις που ακολουθούν και να αιτιολογήσετε τις προτάσεις που θεωρείτε λανθασμένες.

- α) Στο τελευταίο τέταρτο του 19^{ου} αιώνα, το εκλογικό σύστημα επέβαλλε την ψήφιση ενός μόνο κόμματος.
- β) Η ίδρυση της Τράπεζας της Ελλάδος έγινε με τη βοήθεια και την υποστήριξη της Εθνικής Τράπεζας και ξένων συμβούλων.
- γ) Οι ορεινοί είχαν αρχηγό τους το Δημήτριο Βούλγαρη.
- δ) Το Λαϊκό Κόμμα μετονομάστηκε σε Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδος (ΚΚΕ).
- ε) Το σύνταγμα του 1844 όριζε ως πολίτευμα τη βασιλευόμενη δημοκρατία.

Μονάδες 5

A.1.3. Να γράψετε στο τετράδιό σας τους αριθμούς της στήλης Α και δίπλα το γράμμα της πρότασης από τη στήλη Β που δίνει τη σωστή απάντηση.

Στήλη Α	Στήλη Β
1.Δηλιγιαννικό κόμμα	α. Κράτος δικαίου
2.Κουμουνδούρος	β. Επαμεινώνδας Δεληγιώργης
3.Εθνικόν Κομμιτάτον	γ. Ετερόκλητη παράταξη
4.Γαλλικό Κόμμα	δ. Ναπαίοι
5 Πεδινοί	ε. Βία και Νοθεία
6.Ρωσικό Κόμμα	στ. Νέα Γενιά
7.Τρικουπικό Κόμμα	ζ.Μείωση φόρων
8.Εκλεκτικοί	η.Σώμα «πραιτωριανών»

Μονάδες 8

A.2.1 Ποιες πολιτικές εξελίξεις σημειώθηκαν στην Ελλάδα από το τέλος του πολέμου του 1897 μέχρι την εκδήλωση του κινήματος στο Γουδί (1909);

Μονάδες 8

A.2.2. Να προσδιορίσετε τους παράγοντες που συνέβαλλαν στην θετική εξέλιξη της οικονομίας της Ελλάδας την περίοδο του μεσοπολέμου;

Μονάδες 7

A.2.3. Ποιες ήταν οι αιτίες που οδήγησαν τον Βενιζέλο στη δεύτερη παραίτηση της κυβέρνησης του το 1915;

Μονάδες 4

A.2.4. Να συγκρίνετε τα συντάγματα του 1844 και του 1864 και να παρουσιάσετε τις σπουδαιότερες ομοιότητες και διαφορές τους.

Μονάδες 6

ΟΜΑΔΑ Β

B.1. Λαμβάνοντας υπόψη την πηγή και τις πληροφορίες του σχολικού βιβλίου να απαντήσετε: ποια ήταν η δομή του κόμματος των Φιλελευθέρων και ποια τμήματα της ελληνικής κοινωνίας αποτελούσαν την εκλογική του βάση.

(Μονάδες 25)

Το νέο κόμμα νίκησε πάλι στις εκλογές του Μαρτίου του 1912, στις οποίες πήραν μέρος όλες οι πολιτικές δυνάμεις. Αυτή τη φορά ανέδειξε 145 βουλευτές, ενώ τα αντίπαλα κόμματα κέρδισαν 36 έδρες. Κατά κύριο λόγο στη σύνθεσή του περιλαμβάνονταν οι ανερχόμενες μεταπρατικές και εμπορικές τάξεις (και πολλοί γαιοκτήμονες), μέλη διαφόρων επαγγελματικών ενώσεων, καθώς και η νεότερη γενιά αξιωματικών της καριέρας. Τα υπόλοιπα μέλη του προέρχονταν από το χώρο των αγροτικών κομμάτων της Θεσσαλίας, των σοσιαλιστών (από τους οποίους έκλεψε την παράσταση ο Βενιζέλος), από δημοκρατικά στοιχεία που ανήκαν στην αριστερή πτέρυγα του Στρατιωτικού Συνδέσμου και τέλος από άτομα που προέρχονταν από το κόμμα των πρώην Τρικουπικών, όπως επίσης και στοιχεία που είχαν μεταπηδήσει καλόπιστα από τους συντηρητικότερους πολιτικούς σχηματισμούς. Σε μεγάλο βαθμό το

Λεγόμενο κόμμα των Φιλελευθέρων το αποτελούσαν οι προσωπικοί οπαδοί του Βενιζέλου ή μάλλον ένα συνονθύλευμα από τους προσωπικούς οπαδούς των λιγότερο σπουδαίων ηγετών, που είτε ανήκαν στο στενό του περιβάλλον, είτε προτίμησαν να προωθηθούν πολιτικά υποστηρίζοντάς τον. Εκείνο που επιδίωξε ο Βενιζέλος δεν ήταν τόσο ένα φιλελεύθερο κόμμα όσο μια κοινοβουλευτική δικτατορία. Παρόλο που ίδρυσε συνδέσμους Φιλελευθέρων στις εκλογικές περιφέρειες, δεν δημιουργήθηκε μια οργάνωση που να ασκεί έλεγχο στο κεντρικό γραφείο του κόμματος. Απεναντίας καθοδηγούνταν από τα ανώτερα όργανα. Τελικά, δεν διέφεραν και τόσο από τις τοπικές ομάδες φίλων που σχημάτιζαν τα άλλα κόμματα. Ίσως πρόσθεταν μια επίφαση δύναμης και ενότητας στο κόμμα, αλλά κάτω από την επιφάνεια εξακολουθούσαν να βασιλεύουν οι διαιρέσεις και οι αντιζηλίες. Ο Βενιζέλος κρατούσε, όπως και ο Τρικούπης πριν απ' αυτόν, τα πράγματα υπό τον έλεγχό του γιατί είχε τη δύναμη που πήγαζε από την ισχυρή θέση του στο κοινοβούλιο. Το κύρος του μάλιστα εμφανιζόταν αδιαμφισβήτητο. Αλλά στην Ελλάδα μια ισχυρή κοινοβουλευτική θέση ανοίγει δύο δρόμους. Η έλλειψη ισχυρής αντιπολίτευσης απέξω μπορούσε να προκαλέσει συνομοσίες στο εσωτερικό. Οπωσδήποτε ο Βενιζέλος δεν εκπροσωπούσε το σύνολο του εκλογικού λαού. Υπήρχαν στις διάφορες εκλογικές περιφέρειες ισχυρές μειονότητες ψηφοφόρων που δεν εκπροσωπούνταν καθόλου στη Βουλή και μολονότι προς το παρόν δεν είχε κάνει την εμφάνισή της καμιά υπολογίσιμη αντιπολιτευτική ομάδα, υπήρχε πληθώρα αντιβενιζελικών σε όλη τη χώρα.

Douglas Dakin, σελ. 279-280

Β.2. Χρησιμοποιώντας στοιχεία από το παρακάτω κείμενο και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις να αναφερθείτε στον ιδιόμορφο θεωρητικό δανεισμό του 1917 και τις οικονομικές και πολιτικές συνέπειες που είχε για τη χώρα.

Μονάδες 25

«... Συνεπώς, η δραματική αύξηση της παροχής χρήματος μεταξύ 1920 και 1922 προκλήθηκε σε πολύ μεγάλο βαθμό από την κυβέρνηση. Σύμφωνα με μια βρετανική αναφορά, μόνο μέσα στο 1921 η κυβέρνηση δανείστηκε 1.200 και πλέον εκατομμύρια δραχμές από την Εθνική Τράπεζα. Το φθινόπωρο του 1921 το καθημερινό κόστος του συνεχιζόμενου πολέμου υπολογιζόταν γύρω στα 8 εκατομμύρια δραχμές, αναγκάζοντας τη βασιλική κυβέρνηση να προσφεύγει σε όλο και πιο σπασμωδικά μέτρα. Ο υπουργός Οικονομικών Πέτρος Πρωτοπαπαδάκης, επιχειρώντας έναν

πρωτότυπο αυτοσχεδιασμό την επόμενη άνοιξη, εισήγαγε έναν νέο τύπο αναγκαστικού δανείου. Το κοινό υποχρεώθηκε να παραδώσει τα χαρτονομίσματα του στις τράπεζες, οι οποίες τα διχοτομούσαν: το ένα κομμάτι επιστρεφόταν στον κομιστή ενώ το άλλο ανταλλάσσόταν με εικοσαετή ομόλογα του Δημοσίου. Ταυτόχρονα, η Εθνική Τράπεζα διατάχθηκε να πιστώσει το κράτος με ένα ποσό ισοδύναμο με το ήμισυ της αξίας των χαρτονομισμάτων που κυκλοφορούσαν. Ήταν ένα ακραίο μέτρο αρνητικά προοδευτικής φορολόγησης, εφόσον εφαρμόστηκε μόνο στα χαρτονομίσματα και όχι στις τραπεζικές καταθέσεις ή τις άλλες μορφές αποταμίευσης. Από την άλλη πλευρά, είχε το προτέρημα πως δεν ενίσχυε τον πληθωρισμό: κατ' αυτόν τον τρόπο συγκεντρώθηκαν 1.300 εκατομμύρια δραχμές χωρίς να αυξηθεί η νομισματική κυκλοφορία.»

Mark Mazower, Η Ελλάδα και η οικονομική κρίση του Μεσοπολέμου, Μ.Ι.Ε.Τ., Αθήνα 2002, σελ.93.

A.1.1.

«Το κόμμα του Γ. Θεοτόκη... Αντιβενιζελικών».
 «Το πολεοδομικό συγκρότημα... στο Μαραθώνα».
 «Στο εξωτερικό εμπόριο... είχε και θετικά στοιχεία».
 «Το διάστημα μεταξύ... δικομματισμός θεμελιώθηκαν».

A.1.2.

- α) Λ (δεν)
- β) Λ (παρά τις αντιδράσεις της Εθνικής Τράπεζας και κάτω από τη πίεση των ξένων συμβούλων)
- γ) Λ (Κανάρης και Γρίβας)
- δ) Λ (το ΣΕΚΕ)
- ε) Λ (συνταγματική μοναρχία)

A.1.3.

1-ζ, 2-στ, 3-β, 4-ε, 5-η, 6-δ, 7-α, 8-γ.

A.2.1

Σελ. 85 «Ο ελληνοτουρκικός πόλεμος του 1897... περιορισμό της γραφειοκρατίας».

A.2.2.

Σελ. 52. «Η Ελλάδα του μεσοπολέμου (1919-1939)... να ξαναδημιουργήσουν αυτά που έχασαν μέσα στην καταστροφή.»

A.2.3.

Σελ. 94. «Με αφορμή τον Α' Παγκόσμιο πόλεμο... Το 1915 προκάλεσε δύο φορές την παραίτηση της κυβέρνησης.»

A.2.4.

Σελ. 71. 1844: «η ισότητα απέναντι στο νόμο... συγκρότηση κομματικών μηχανισμών.» Επίσης στην απάντηση μπορεί να συμπεριληφθεί και το απόσπασμα: σελ. 72. «Στο σύνταγμα καθορίστηκαν και οι βασιλικές εξουσίες... κοινοβουλευτικών επιτροπών θα γινόταν με κλήρωση».

Σελ. 78. 1864: «Ως πολίτευμα ορίστηκε η βασιλευομένη δημοκρατία ... είναι οι συνωμοτικοί κύκλοι ή οι βιαιοπραγίες.»

B.1.

Από το σχολ.βιβλ.

Δομή: Σελ.90 «Όσον αφορά τη δομή του βενιζελικού κόμματος... σε κάθε άλλο κόμμα.»

Εκλογική βάση: σελ.88.«Φορείς των νέων ιδεών υπήρξαν ανεξάρτητοι... με την παροχή γης στους ακτήμονες.» και «Οι εκσυγχρονιστές ... αναμέτρηση» και σελ.48.«Ο Βενιζέλος... οικονομικές της δραστηριότητες.»

Πηγή:«Το νέο κόμμα νίκησε...κέρδισαν 36 έδρες.» και «περιλαμβάνονταν οι ανερχόμενες μεταπρατικές και εμπορικές τάξεις (και πολλοί γαιοκτήμονες)...από τα ανώτερα όργανα.» και «Ο Βενιζέλος κρατούσε...αντιβενιζελικών σε όλη τη χώρα .»

B.2.

Σχ. Βιβλίο σελ.50. «Το Νοέμβριο του 1920 η φιλοσυμμαχική κυβέρνηση του Βενιζέλου... Μικρασιατική καταστροφή και τις βαρύτερες συνέπειές της.»

Πηγή: «Συνεπώς, η δραματική αύξηση της παροχής χρήματος μεταξύ 1920 και 1922...χωρίς να αυξηθεί η νομισματική κυκλοφορία.»